

**ÚRAD PRE REGULÁCIU
ELEKTRONICKÝCH KOMUNIKÁCIÍ
A POŠTOVÝCH SLUŽIEB**

Verejná diskusia

**k príprave výberových konaní na pridelenie frekvencií z
frekvenčného pásma 900 MHz a 2100 MHz**

**a obnove práv na používanie frekvencií
z frekvenčného úseku 3600 - 3800 MHz**

Na úvod chceme poďakovať za možnosť vyjadriť sa k niektorým témam, ktoré budú nastavovať obsah a pravidlá pripravovanej aukcie venovanej tak významným frekvenčným spektrám akými 900, 2100 a 3600 – 3800 MHz sú.

V našom príspevku vyslovíme náš názor na otázky, ktoré v diskusii pokladá úrad, ale rovnako sa dotkneme aj tém, ktoré úrad nenastoluje, ale považujeme za dôležité otvoriť už v tejto fáze prípravy aukcie. Taktiež by sme radi zdôraznili, že s ohľadom na formát diskusie predkladáme naše argumenty k niektorým otázkam v základnej podobe a v prípade potreby vieme poskytnúť detailnejšie zdôvodnenie niektorých našich názorov.

Otázka č.3:

Preferujete stanovenie spektrálneho limitu samostatne iba pre frekvenčné pásmo 900 MHz, alebo spojitú pre všetky frekvencie pod 1 GHz?

Otázka č.5 :

Myslíte si, že by mal úrad v záujme zvýšenia úrovne hospodárskej súťaže vyčleniť časť spektra z frekvenčného pásma 900 MHz pre subjekt, ktorý nie je držiteľom frekvencií v tomto frekvenčnom pásme alebo aj v ostatných pásmach pod 1 GHz (700 MHz, 800 MHz)?

Otázka č.6 :

Súhlasíte s navrhovaným spektrálnym limitom pre frekvenčné pásmo 900 MHz? Ak navrhujete iné stanovenie spektrálneho limitu, svoju odpoveď zdôvodnite.

AD otázky č. 3, 5 a 6 – úrad vo svojom návrhu pracuje s niekoľkými faktormi, ktorých výsledkom je neodôvodnená a neoprávnená podpora najmenšieho mobilného operátora na trhu a veľmi výrazná diskriminácia troch najväčších. Týmito faktormi sú:

- Vyhradenie spektra pre 5. mobilného hráča na trhu;
- Stanovenie spektrálneho limitu na rozsah frekvencií pridelených jednému podniku pod 1 GHz na úrovni 5 blokov každý s veľkosťou 2x5 MHz;
- Stanovenie spektrálneho limitu pre frekvenčné pásmo 900 MHz pridelené jednému podniku na úrovni 2 blokov každý 2x5 MHz.

Vyhradeniu spektra pre 5. mobilného hráča sa budeme venovať samostatne. V tejto časti vyjadríme náš názor, prečo ide o „de facto“ vyhradenie spektra pre najmenšieho hráča na trhu, prečo tento prístup nie je správny a prečo môže mať významný negatívny vplyv na trh.

Matematicky je schéma spektrálnych limitov v pásme 900 MHz navrhovaná tak, že ani jeden z troch najväčších operátorov nemôže získať viac ako 2x5 MHz a štvrtý, prípadne piaty hráč na trhu nemôže získať viac ako 2x10 MHz. Nakoľko dnes nie je známy žiaden nový záujemca o prípadný vstup na slovenský trh, táto schéma zabezpečí najmenšiemu operátorovi možnosť získať v pásme 900 MHz blok o veľkosti 2x10 MHz za vyvolávacie ceny. Zvyšní traja operátori budú mať v ďalšom kole možnosť

získať dodatočných 2x5 MHz. Nakoľko však už ponuka bude nižšia ako očakávaný dopyt, ďalšie kolo sa stane mimoriadne konkurenčným. V snahe zabezpečiť svoje spektrálne stratégie môžu víťazní operátori získané pásmo značne preplatiť a to na úkor svojich budúcich investícií.

Nastavenie spektrálneho limitu na rozsah frekvencií pridelených jednému podniku pod 1 GHz na úrovni 2x25 MHz je ďaleko najnižší v krajinách EÚ a Európy. V krajinách, kde je uplatnený spektrálny limit priamo na spektrá pod 1 GHz je najčastejšie nastavený na úroveň 2x30 MHz (Francúzsko, Írsko, Taliansko, Rumunsko), ale napríklad v Holandsku je nastavený na úroveň 2x40 MHz.

Nastavenie spektrálneho limitu na rozsah frekvencií pridelených jednému podniku pod 1 GHz na úrovni 2x25 MHz považujeme aj za právne neprípustný, nakoľko takto nastavený spektrálny limit nebol známy počas výberového konania na frekvencie zo spektrálneho pásma 700 MHz v roku 2020. Operátorom počas danej aukcie neboli známe žiadne budúce podmienky, ktoré by ovplyvňovali ich správanie počas aukcie (množstvo spektra ktoré chceli získať za ponúkanú cenu) a boli si vedomí, že budú nútení krátiť svoje požiadavky v spektrálnom pásme 900 MHz. Svoje správanie by mohli nastaviť spôsobom, ktorý by lepšie vystihoval ich investičné zámery v rozvoji ďalších služieb. Takáto dodatočná zmena podmienok, ktorá ovplyvňuje rozhodnutia uskutočnené v minulosti je v priamom rozpore s požiadavkou na predvídateľnosť podnikateľského prostredia a ochranu investícií.

Úrad svojím návrhom „de facto“ navrhuje vyhradiť časť spektra pre subjekt, o veľkosti 2 aukčných blokov, ktorý nie je držiteľom frekvenčných pásiem vo frekvenčnom pásme pod 1 GHz, teda vrátane štvrtého operátora - SWAN, a.s. Ide však o subjekt, ktorý nevstupuje na trh, ale pôsobí na ňom 8 rokov. Takýto postup by preto bol v rozpore s oprávnením úradu, ktoré mu vyplýva z ustanovenia § 49 ods. 1 písm. c) ZEK a čl. 52 ods. 2 písm. b) EEC. Podľa týchto ustanovení môže úrad pri vydávaní individuálnych povolení na používanie frekvencií na účel podpory efektívnej súťaže prijať efektívne opatrenia, najmä vyhradiť, ak je to odôvodnené špecifickou situáciou na vnútroštátnom trhu, určitú časť frekvenčného spektra na pridelenie pre podnik vstupujúci na trh. Úrad nielenže neuvádza aká špecifická situácia ho vedie k de facto vyhradeniu časti frekvenčného spektra, ale zároveň v priamom rozpore s týmto oprávnením vyhradzuje časť spektra pre subjekt, ktorý už niekoľko rokov na trhu pôsobí.

Zároveň sme presvedčení, že takéto „de facto“ vyhradenie spektra pre štvrtého operátora, ktorý nevstupuje na trh ale na ňom pôsobí 8 rokov, by predstavovalo neoprávnenú štátnu pomoc, ktorej poskytnutie je v rozpore s čl. 107 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.¹

Taktiež sa domnievame, že vyhradenie spektra pre subjekt, ktorý nie je držiteľom frekvencií v tomto frekvenčnom pásme alebo aj v ostatných pásmach pod 1 GHz, neprospeje zvýšeniu hospodárskej súťaže. Naopak je viacero argumentov, že takéto vyčlenenia spektra nie je vhodné a môže hospodársku súťaž negatívne ovplyvniť

- Ako sme už uviedli, v takomto prípade sa môže stať, že niektorí existujúci držitelia frekvenčného spektra 900 MHz v záujme získať 2x10 MHz významne toto spektrum preplatia na úkor svojich

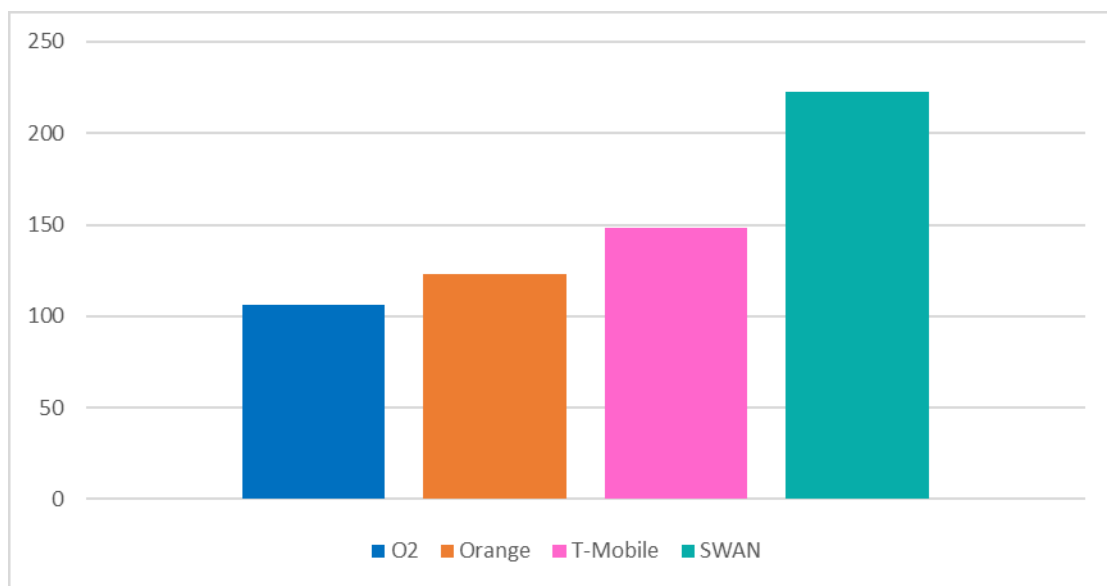
---

¹ Európska komisia v minulosti posúdila vyhradenie časti frekvenčného spektra mimo otvoreného výberového procesu ako porušenie pravidiel štátnej pomoci, napr: SA.37489 (2013/FC)

budúcich rozvojových plánov, iní naopak nezískajú spektra dostatok aby mohli rozvíjať nové inovatívne produkty.

- Vyčlenenie spektra pre subjekt, ktorý nie je držiteľom frekvencií v tomto frekvenčnom pásme alebo aj v ostatných pásmach pod 1 GHz nie je z pohľadu množstva spektra, ktorým môže operátor obslúžiť jedného zákazníka vhodný nástroj, pretože by sa tým vyčleňovalo pásmo pre subjekt, ktorý z pohľadu množstva vlastneného spektra na jedného zákazníka ma výrazne najvyšší podiel na trhu vid'. Graf č. 1.

Graf č. 1 – Podiel frekvenčného spektra (Hz) na jedného zákazníka

Napriek tomu, že SWAN nedisponuje žiadnym spektrom pod 1 GHz, disponuje výrazne najvyšším podielom dostupného spektra na jedného zákazníka. Na tomto mieste je nutné poznamenať, že SWAN už v minulosti mal možnosť súťažiť o spektrá v pásmach 700, 800 a aj 900 MHz. Ani v jednej aukcii však nepreukázal záujem toto spektrum získať v konkurenčnej súťaži s ostatnými operátormi.

Z dôvodu vyššie opísaných skutočností navrhujeme zvážiť dva varianty nastavenia limitov:

Variant 1 – maximálny limit pre frekvenčné pásmo 900 MHz pridelené jednému podniku na úrovni 2 blokov každý 2x5 MHz, ktorý by umožnil operátorom rozvíjať porovnateľné stratégie so súčasným stavom.

Variant 2 – maximálny limit pre frekvenčné pásmo 900 MHz pridelené jednému podniku na úrovni 3 blokov každý 2x5 MHz, ktorý by niektorým operátorom umožnil rozvíjať inovatívnejšie stratégie voči súčasnému stavu.

Otázka č.4 :

Súhlasíte so stanovením spektrálneho limitu na úrovni troch aukčných blokov, t.j 2x15 MHz vo frekvenčnom pásme 2100 MHz? Ak navrhujete iné stanovenie spektrálneho limitu, svoju odpoveď zdôvodnite.

AD otázka č. 4 - Úrad navrhuje stanovenie spektrálneho limitu vo frekvenčnom pásme 2100 MHz na úrovni troch aukčných blokov t.j. 2x15 MHz. Takto navrhnutý limit je umelým vytváraním rovnovážneho stavu v prídelloch spektra pre jednotlivých hráčov.

Takýto stav by však mohol priamo negatívne vplyvať na vývoj na trhu a to hneď z niekoľkých dôvodov:

- **Štyria operátori získajú práve 2x15 MHz**
  - o Výsledkom aukcie bude, že samotný výnos z aukcie bude na úrovni vyvolávacích cien a neprinesie pre organizátora aukcie žiaden dodatočný výnos.
  - o Všetci traja existujúci držiteľia spektra v pásme 2100 MHz získajú menej spektra ako môžu využívať do roku 2026, t.j. do platnosti aktuálnych individuálnych povolení, a teda už teraz budú musieť výrazne negatívne korigovať svoje investičné a rozvojové plány.
- **Operátor, ktorý teraz nemá žiaden prídél vo frekvenčnom pásme 2100 MHz redukuje svoj dopyt na menej ako 2x15 MHz**
  - o Niektorí z existujúcich operátorov v nasledujúcej vysoko konkurenčnej aukcii môžu získané dodatočné spektrum výrazne preplatiť na úkor svojich budúcich investičných plánov.
  - o Menej ako 2x15 MHz spektra, ktoré získa operátor s najmenším prídélom, je vysoko pravdepodobne nepostačujúce na rozvíjanie mobilných sietí nových generácií. Navyše, ako sme už uviedli v prípade SWAN-u - viď Graf č.1, chýba relevantný argument prečo by takýto rovnovážny stav v prídelloch spektra mal byť umelo vyvolaný, nakoľko SWAN vo vzťahu k svojej zákazníkovej báze disponuje dostatočným množstvom kvalitného frekvenčného spektra.

Navrhujeme preto stanoviť spektrálny limit pre frekvencie vo frekvenčnom pásme na hodnotu buď 2x20 MHz alebo až 2x25 MHz, ktorá by niektorým operátorom umožnila intenzívnejšie nasadzovanie sietí nových generácií.

Otázka č.7:

Myslíte si, že by mal úrad v záujme zvýšenia úrovne hospodárskej súťaže vyčleniť časť spektra z frekvenčného pásma 2100 MHz pre nový subjekt na trhu? Ak áno, tak v akom rozsahu?

AD otázka č. 7 - Úrad rovnako v prípade frekvenčného pásma 900 MHz a aj frekvenčného pásma 2100 MHz narába s pojmom nového subjektu na trhu. V každom z prípadov však s jeho rolou pracuje v mierne rozličnom kontexte. V prípade spektrálneho pásma 900 MHz sa nespomína priame vyhradenie frekvenčného spektra novému subjektu ale len ako možnosť jeho prípadnej existencie resp. neexistencie, ktorá bude určovať či ďalšie dostupné spektrum bude ponúknuté ostatným účastníkom aukcie. V prípade frekvenčného spektra 2100 MHz sa úrad pýta na priame vyhradenie spektra novému subjektu. Treba poznamenať že vyhradenie spektra vo frekvenčnom rozsahu 900 MHz subjektu, ktorý nie je držiteľom frekvencií v tomto pásme alebo iných pásmach pod 1 GHz nie je to isté ako vyhradenie frekvenčného spektra pre nový subjekt na trhu.

Existencia nového subjektu so záujmom o vstup na slovenský trh je mimoriadne závažná téma. Pri veľkosti slovenského trhu, rozsahu konkurencie a to pri existencii štyroch plnohodnotných mobilných operátorov je len ťažko možné predpokladať, že existuje relevantný záujemca o vstup na slovenský trh ako 5. subjekt. Je nanajvýš vhodné, aby úrad takýto záujem preukázal, pretože v opačnom prípade všetky ostatné navrhované pravidlá vyvolávajú opodstatnené pochybnosti o reálnom zámere úradu.

V prípade, že by sa preukázal nepochybný záujem nového subjektu o vstup na slovenský trh, je otázka vyhradenia spektra relevantnou témou, ku ktorej úrad bude musieť zaujať stanovisko. Potenciálne je možné aj riešenie, že úrad pre nový subjekt spektrum nevyhradí. V prípade frekvenčného spektra 2100 MHz by takýto postoj bol aj opodstatnený nakoľko získanie tohto pásma, a to v akomkoľvek rozsahu, samo o sebe nedáva predpoklad na úspešné postavenie obchodného prípadu 5. subjektu na trhu.

Považujeme za dôležité poznamenať, že SWAN nie je novým subjektom na mobilnom trhu, individuálne povolenie na právo využívať (mobilné) frekvencie získal už v roku 2013.

Otázka č.8 :

Súhlasíte s navrhovaným termínom na zachovanie funkčnosti siete GSM minimálne do roku 2030? Ak nie navrhnete iný termín a svoju odpoveď zdôvodnite.

AD otázka č. 8 - Navrhovaný termín na zachovanie funkčnosti siete GSM na aspoň jednom bloku o veľkosti 2x5 MHz do roku 2030 považujeme za hraničný, ktorý by už nemal byť v žiadnom prípade predlžovaný. Oddiaľovanie vypínania sietí starších generácií by výrazne zasiahlo do rozvíjania sietí 5. a 6. generácie čo by sa prejavilo na zaostávaní Slovenska v zavádzaní inovácii, zákazníckej kvalite a skúsenosti ako aj ekonomike prevádzkovania mobilných sietí.

Povinnosť zachovania funkčnosti siete GSM by mala byť navyše definovaná požadovanou kvalitou a geografickým alebo populačným rozsahom. Navrhujeme aby bola stanovená kvalitou a rozsahom identickým k 31.12.2025 pre súčasných držiteľov povolení v pásme 900 MHz ak sa stanú úspešnými účastníkmi výberového konania. Pre podnik, ktorý by získal prídely pre frekvencie v pásme 900 MHz a doteraz ich nevlastnil by toto bolo stanovené povinnosťou splnenia rozvojových kritérií uložených v aukcii.

Otázka č.9 :

Myslíte si že navrhovaný rozsah frekvencií 2x5 MHz je postačujúci na prevádzkovanie siete GSM a zabezpečenie prístupu pre národný roaming? Ak nie aký frekvenčný rozsah navrhujete?

Otázka č. 10:

Súhlasíte aby predmetom povinnosti poskytnúť národný roaming bola iba sieť GSM? Svoju odpoveď zdôvodnite

AD otázky č 9 a 10 - Úrad v kapitole 7.3 Rozvojové podmienky – frekvenčné pásmo 900 MHz Verejnej diskusie navrhuje každému úspešnému účastníkovi výberového konania, ktorý bude držiteľom aspoň 5 blokov vo frekvenčných pásmach pod 1 GHz uložiť povinnosť poskytnúť oprávneným záujemcom národný roaming minimálne po dobu 4 rokov vo frekvenčných pásmach 700, 800 a 900 MHz. Oprávneným záujemcom sa môže stať ktokoľvek kto splní stanovené rozvojové kritéria. Definícia

oprávneného záujemcu robí oprávnenými záujemcami aj kohokoľvek zo súčasných držiteľov prídeltov vo frekvenčnom pásme 900 MHz, ktorí sa stanú úspešnými účastníkmi výberového konania a získajú aspoň 1 blok vo frekvenčnom pásme 900 MHz. V prípade, že sa úspešnými účastníkmi stanú aj existujúci držitelia prídeltov vo frekvenčnom pásme 900 MHz a títo požiadajú o poskytnutie národného roamingu, ktorý im nemôže byť odmietnutý, povinný subjekt nebude schopný poskytnúť národný roaming na sieti s rozsahom frekvencií 2x5 MHz.

Takto uložená povinnosť by zároveň mala retroaktívny účinok na individuálne povolenia vydané držiteľom vo frekvenčných pásmach 700 a 800 MHz. Išlo by o teda o zmenu podmienok individuálneho povolenia, ktorá však nie je nijako odôvodnená a zároveň nie je nijakým spôsobom (aspoň podľa súčasného návrhu) ich držiteľom kompenzovaná. Z tohto dôvodu sa domnievame, že by takáto podmienka bola v rozpore so základnými princípmi pridelovania práv na využívanie frekvenčného spektra a rovnako aj princípmi právneho štátu.

Vo vzťahu k povinnosti národného roamingu zároveň poukazujeme na našu odpoveď na otázku č. 15 nižšie. Ako vyplýva aj zo Smernice o Európskom kódexe elektronických komunikácií (bod 133 recitálu), uloženie povinnosti národného roamingu musí predchádzať dôsledná analýza stavu hospodárskej súťaže, z ktorej následne musí vyplývať potreba upraviť vzťahy na trhu takýmto opatrením. Úrad však uloženie tejto povinnosti v návrhu takýmto spôsobom neodôvodňuje.

Otázka č. 11 :

Súhlasíte s definovaním navrhovaných rozvojových kritérií vo výberovom konaní pre nový subjekt, ktorý získa frekvencie z frekvenčného pásma 900 MHz? Ak nie navrhnete iné.

AD otázka č. 11 - Úrad v kapitole 7.3 Rozvojové podmienky – frekvenčné pásmo 900 MHz Verejnej diskusie navrhuje niekoľko povinností úspešným účastníkom vrátane povinnosti úrad nedefinuje žiadne rozvojové kritéria pre poskytnutie národného roamingu oprávneným záujemcom. V danej kapitole a ani v celej Verejnej diskusii sa však nenachádza návrh, ktorý by ukladal povinnosť splnenia akýchkoľvek rozvojových kritérií pre nový subjekt na trhu pre frekvenčné pásmo 900 MHz.

Kapitola 7.3 definuje len rozvojové kritéria, ktoré môžeme nazvať kvalifikačnými kritériami, ktorých splnením sa daný subjekt stáva oprávneným záujemcom pre poskytnutie národného roamingu. V kapitole 7.3 úrad zároveň nevenuje žiadnu pozornosť ani možnosti uloženia povinnosti splnenia rozvojových kritérií pre subjekt, ktorý dnes nie je vlastníkom prídeltov v pásme 900 MHz. Máme za to, že takáto povinnosť má byť definovaná aj pre subjekt, ktorý síce už na trhu pôsobí, ale doteraz nemal žiadne prídely v pásme 900 MHz.

Navrhujem stanoviť rozvojové kritéria pre nový subjekt a pre subjekt, ktorý dnes nemá prídely v pásme 900 MHz nasledovne:

- Pokrytie minimálne 20% územia Slovenskej republiky vlastnou sieťou využívajúcou frekvencie z frekvenčného pásma 900 MHz do 31.12.2026;
- Pokrytie minimálne 50% územia Slovenskej republiky vlastnou sieťou využívajúcou frekvencie z frekvenčného pásma 900 MHz do 31.12.2027;
- Pokrytie minimálne 80% územia Slovenskej republiky vlastnou sieťou využívajúcou frekvencie z frekvenčného pásma 900 MHz do 31.12.2028.

Otázka č.12 :

Viete si predstaviť koexistenciu verejnej elektronickej komunikačnej siete a systému LIFESEEKER? Ak áno za akých podmienok.

Ak nie skúste definovať podmienky možnej koexistencie.

AD otázka č. 12 - Po preštudovaní dostupných technických podkladov k systému LIFESEEKER neočakávame zásadné technické komplikácie koexistencie mobilných sietí so systémom LIFESEEKER. Ako ideálne sa nám javí „vyhradiť“ pre systém LIFESEEKER najvrchnejšiu časť pásma z frekvenčného rozsahu 900 MHz.

Komerčné podmienky zdieľania pásma so systémom LIFESEEKER musia byť známe v čase konania výberového konania a to či už zvýhodnením ceny daného aukčného bloku, v ktorom bude systém LIFESEEKER prevádzkovaný alebo definovaným právom úspešného držiteľa daného aukčného bloku žiadať odplatu od prevádzkovateľa systému za využívanie frekvenčného spektra.

Otázka č.13 :

Myslíte si, že je technicky aj kapacitne realizovateľné prevádzkovať GSM sieť jedným podnikom, ktorý by túto sieť poskytoval aj ostatným podnikom na trhu a tým by boli zbavení povinností prevádzkovať GSM sieť do roku 2030?

AD otázka č. 13 - Úrad vo svojom návrhu plánuje stanoviť úspešnému účastníkovi výberového konania, ktorý získa aspoň dva aukčné bloky vo frekvenčnom pásme 900 MHz, každý o veľkosti 2x5 MHz, stanoviť v individuálnom povolení povinnosť prevádzkovať verejnú elektronickej komunikačnú službu GSM na aspoň jednom bloku o veľkosti 2x5 MHz. Takáto povinnosť bude zrušená ak sa jeden z povinných držiteľov individuálneho povolenia rozhodne prevádzkovať verejnú elektronickej komunikačnú sieť GSM a túto sieť poskytne aj ostatným držiteľom individuálneho povolenia v pásme 900 MHz.

Návrhu úradu rozumieme tak, že rozsah 2x5 MHz na prevádzkovanie siete GSM by mal byť dostupný jedným operátorom pre všetky zvyšné subjekty na trhu. Po analýze súčasných prevádzkových údajov Orange Slovensko vieme na základe expertných odhadov vyvodiť záver, že rozsah 2x5 MHz poskytnutý pre všetky subjekty na trhu bude minimálne zo strednodobého pohľadu (2-3 roky po roku 2025) nedostatočný. Mimoriadne rizikovým sa javí aj stav, že v prípade u niektorého z operátorov nastane rozsiahly výpadok jeho vlastnej siete a všetka hlasová prevádzka by bola presmerovaná do hostiteľskej 2G siete. Takýto skokový nárast prevádzky by mohol priamo spôsobiť aj nefunkčnosť danej 2G siete.

Navrhujeme na zváženie nasledujúce možné riešenia:

- Zrušenie povinnosti v individuálnom povolení prevádzkovať elektronickej komunikačnú službu 2G na aspoň 2x5 MHz do roku 2030 ak daný operátor preukáže dohodu o poskytovaní 2G služieb na sieti iného operátora do roku 2030.

- Nastavenie spektrálneho limitu pre účely výberového konania na 2x15 MHz pre úspešného účastníka, ktorý sa zaviazal poskytnúť služby 2G ostatným subjektom na trhu, potenciálne aj s iným ohodnotením vyvolávacej ceny.

Otázka č. 14 :

Súhlasíte s definovaním navrhovaných rozvojových kritérií vo výberovom konaní? Ak nie navrhnete iné.

AD otázka č. 14 - Tak ako sme už uviedli v predchádzajúcich odpovediach dnes neexistuje dôvod pre umelo vytvorené rovnomerné rozdelenie prídeltov vo frekvenčnom pásme 2100 MHz. Zároveň aj vďaka vlastneniu dostatočných prídeltov v danom frekvenčnom pásme súčasnými držiteľmi tieto aktívne komunikujú svoje budúce rozvojové plány smerom k rozvoju nových inovatívnych služieb. Je v záujme Slovenskej republiky aby v prípade, že úspešným účastníkom sa stane nový subjekt na trhu alebo subjekt, ktorý doteraz pridel v pásme 2100 MHz nevlastní aby tieto budovali sieť konkurenčne dostatočne rýchlo. Navrhujem preto dosiahnutie mílnika 60% pokrytia obyvateľstva vlastnou sieťou využívajúcou frekvencie z frekvenčného pásma 2100 MHz do 31.12.2028.

Otázka č. 15 :

Súhlasíte s úvahou stanovenia povinnosti pre úspešných účastníkov výberového konania zverejniť referenčnú ponuku pre veľkoobchodný prístup? Ak nie, navrhnete iné riešenie zvýšenia úrovne hospodárskej súťaže na maloobchodnom trhu poskytovania mobilných služieb a na infraštruktúrnej úrovni.

AD otázka č. 15 - S ohľadom na súčasnú situáciu na trhu elektronických komunikačných služieb považujeme návrh úradu za neopodstatnený, pričom rozsah takto formulovanej povinnosti ide nad rámec praxe regulačných úradov v Európskej únii.

Sme si vedomí, že uloženie povinnosti veľkoobchodného prístupu je právomocou úradu, domnievame sa však, že jej uloženie je možné iba v odôvodnených prípadoch a v rozsahu, ktorý zodpovedá situácii na trhu a cieľom, ktoré týmto opatrením úrad sleduje. V zmysle pravidiel regulačnej praxe vyplývajúcim z práva Európskej únie, opatrenia na podporu hospodárskej súťaže, akým je napríklad aj povinnosť veľkoobchodného prístupu, majú byť uložené iba na základe dôkladného a objektívneho posúdenia trhu a podmienok hospodárskej súťaže zo strany národných regulačných a iných príslušných orgánov. V prípade, ak by takéto posúdenie nebolo vykonané, existuje dôvodné riziko, že takéto opatrenia môžu mať iné, ako zamýšľané účinky. Ako sa uvádza napríklad aj v Európskom kódexe elektronických komunikácií (bod 133 recitálu), uloženie povinnosti veľkoobchodného prístupu bez existencie trhovej sily môže mať za následok neoprávnené obmedzenie obchodných modelov.

Z predloženého návrhu úradu nevyplýva, či existujú na trhu podmienky, ktoré by odôvodňovali uloženie takéhoto opatrenia a rovnako tak nie sú ani zrejmé ciele, ktoré úrad týmto opatrením sleduje. Podľa nášho názoru, na trhu elektronických komunikácií v Slovenskej republike prebieha dostatočná hospodárska súťaž. Vychádzame pritom zo skutočnosti, že na Slovensku pôsobia štyria sieťoví operátori, čo je s ohľadom na veľkosť trhu nadštandardné. Na trhu zároveň existujú dohody o veľkoobchodnom prístupe do siete, napríklad Orange Slovensko takto ponúka prístup dvom iným

sieťovým operátorom. Zároveň nevidujeme reálny dopyt po poskytnutí veľkoobchodného prístupu, napríklad zo strany virtuálnych operátorov. Z týchto dôvodov preto nevidíme opodstatnenie pre uloženie takéhoto opatrenia.

Nakoľko nevieme, aké problémy v oblasti hospodárskej súťaže na predmetnom trhu poskytovania mobilných služieb úrad eviduje, nevieme sa vyjadriť k tomu, aké riešenie by zvýšenia úrovne hospodárskej súťaže by mal úrad navrhnúť.

Otázka č. 16:

Čo by mala obsahovať referenčná ponuka pre veľkoobchodný prístup? Svoju odpoveď zdôvodnite.

AD otázka č. 16 - S ohľadom na odpoveď na predchádzajúcu otázku sa domnievame, že nie je dôvod na uloženie povinnosti veľkoobchodného prístupu.

Na záver sa ešte chcem venovať témam, ktoré Verejná diskusia nenastoluje, ale považujeme za dôležité ich otvoriť pre ďalšiu diskusiu.

1. Nastavenie prechodného obdobia pre preusporiadanie frekvenčného spektra 900 MHz.

Frekvenčné pásmo 900 MHz je v súčasnosti pridelené medzi troch operátorov. Stále patrí medzi svojim zaťažením medzi najviac využívané pásma a vzhľadom na povahu prevádzky, ktorú obsluhuje bolo v minulosti pridelené značne fragmentované. Výsledkom aukcie budú kontinuálne frekvenčné bloky rozdelené medzi viacerých a pravdepodobne aj súčasných držiteľov frekvenčného spektra. Do podmienok výberového konania navrhujeme vložiť prechodné obdobie potrebné na preusporiadanie existujúcich prídelení do novovzniknutých. Navrhujem, aj po skúsenostiach s preusporiadaním frekvenčného pásma 1800 MHz dobu 6 mesiacov. Rovnako sme otvorení ďalšej diskusii v tejto oblasti, ktoré budú ďalej špecifikovať detaily prechodného obdobia.

2. Kontinuálne spojité prídely v.s. preferenčné kanály

Výsledkom výberového konania vo frekvenčnom pásme 900 MHz bude niekoľko prídelení kontinuálneho spojitého frekvenčného spektra. Na základe analýz možných výsledkov výberového konania môžeme prehlásiť, že v každom variante vznikne aspoň jeden „diskriminovaný“ operátor, ktorý nebude mať dostatok, alebo žiadne, preferenčných kanálov na všetkých hraničných priebehoch. Takýto operátor bude vo výsledku značne znevýhodnený resp. nebude schopný zabezpečiť plnohodnotné poskytovanie GSM služieb pre účely národného roamingu alebo spoločného roamingu pre zabezpečenie prevádzkovania GSM služieb do roku 2030.

3. Výška jednorazovej úhrady

Úrad navrhuje výšku jednorazovej úhrady za pridelenie frekvencií vo frekvenčnom pásme 900 MHz pre jeden abstraktný aukčný blok o veľkosti 2x5 MHz na € 16 800 000. Vzhľadom na to, že ide o hodnotu, ktorá presahuje priemer vyvolávacích cien pre pásmo 900 MHz v Európe vyvstáva hneď niekoľko otázok:

- a.) Úrad navrhovaným nastavením limitov vo frekvenčnom pásme 900 MHz vytvára priestor pre subjekt, ktorý dnes nemá prídelenie v danom pásme získať frekvenčné spektrum s rozsahom 2x10 MHz za vyvolávaciu cenu t.j. € 33 600 000. Nakoľko ide o jediný subjekt, ktorý spĺňa takéto podmienky

je opodstatnená otázka, ktorá nemá odpoveď v žiadnej ekonomickej teórii, či je takýto subjekt schopný zaplatiť sumu, ktorá je len o niečo nižšia ako jeho ročný obrat (myslí sa výnos z mobilných služieb).

- b.) V spojitosti s bodom a.) vyššie je legitímna otázka prečo úrad vytvára prostredie pre subjekt, ktorý už mal možnosť frekvencie z frekvenčného pásma 900 MHz alebo 700 a 800 MHz a to pri nižších cenách ako je v súčasnosti navrhované (napr. vyvolávacia cena pre blok 2x5 MHz vo frekvenčnom pásme 700 MHz v roku 2020 bola vo výške € 16 000 000) získať a vôbec sa o ne neuchádzal.
- c.) Takto nastavená výška vyvolávacej ceny za jednorazovú úhradu pre prípad veľmi konkurenčnej aukcie môže spôsobiť, že operátori frekvenčné spektrum preplatia ako sme uvádzali na úkor svojich budúcich investícií. Takýto scenár je vysoko pravdepodobný vzhľadom na predložený návrh vo Verejnej diskusii.